

Dersin Adı :İslam Hukuk Usulü

Dersin Amacı : İslam hukuk metodolojisi hakkında genel bir nosyon sağlamak üzere, şerî deliller, şerî hükümler,şerî delillerden hüküm çıkarma yöntemleri, şerî hükümlerin gayeleri, içtihat ve ilgili kavramlar hakkında temel bilgiler edinmek.

Dersin İçeriği : İslam Hukuk usulü dersi, genel olarak 'deliller', 'hüküm', 'ıctihat-müçtehid' konularını içerir.

Haftalık Ders İçeriği :

1. Hafta Fıkıh usulü biliminin konusu, fıkıh ve fıkıh usulü bilimlerinin çeşitli açılardan karşılaştırılması ve bu ilimlerin İslam kültüründeki önemi hakkında genel bilgiler.
2. Hafta Fıkıh usulü biliminin doğuşu, gelişimi ve temel literatürün tanıtılması, Şeri delil ve Şeri hüküm kavramlarıyla ilgili genel bilgiler.
3. Hafta Şeri Hükümler I, Teklifi hüküm ve kısımları
4. Hafta Şeri Hükümler II, Vazi hüküm ve kısımları
5. Hafta Şeri delil oluşu bakımından Kuranı Kerim hakkında bilgiler.
6. Hafta Şeri delil olma özellikleri bakımından Sünnet ve hadis çeşitleri
7. Hafta Kitap ve Sünnetten hüküm çıkartma yöntemleri I, Hüküm çıkartmada etkileri açısından Arapçadaki lafızlarla ilgili yapılan tasniflerin hakkında genel bilgiler ve Hass lafızların kapsamı, hükmü, emir, nehiy, mutlak, mukayyedin fıkıh usulü açısından önemi.
8. Hafta Kitap ve Sünnetten hüküm çıkartma yöntemleri II, Umumi (amm) ve müşterek lafızların mahiyeti, kapsamı, hükmü ve tahsis kavramı hakkında bilgiler.
9. Hafta Kitap ve Sünnet'ten hüküm çıkartma yöntemleri III, Lafızların kullanım şekilleri, açıklık ve kapalılık bakımından çeşitleri ve delalet şekilleri hakkında bilgiler; deliller arası tearuz görüntüleri ve bunların giderilme yöntemleri.
10. Hafta Sahabi içtihatları ve İcma
11. Hafta Kıyas ve İslam hukuk kültüründeki önemi.
12. Hafta Diğer ferî deliller, İstihsan, ıstıslah,örf,önceki şeraitler vb.
13. Hafta Ehliyet ve Şeri hükümler bakımından insan fiilleri.
14. Hafta Şeri hükümlerin gayeleri içtihat, taklit ve fetva hakkında genel bilgiler.

İSLAM HUKUK USULÜ İ DERS KAZANIMLARI

Kazanım No	Ders Kazanımı	Yeterlilik			Kazanım Yeri (Sınıf içi / sınıf dışı şeklinde yüzde oranı burada belirtilecek)	Sınıf Dışı Kazanımlar İçin Açıklama Yapılacak (Öğrencinin bu kazanımı hangi araç ve yöntemlerle elde edeceğine dair açıklamalar. Sözelimi kitap, ödev, sunum, proje, youtube linki, müze ziyareti, sivil toplum kuruluşu etkinlikleri, informal eğitim etkinlikleri, sempozyum, konferans, panel, kongre, TV programı izleme ve konuk olma, Radyo programı dinleme ve konuk olma vb.)	Ölçme ve Değerlendirme Aracı (Soru, ödev, proje, sunum vb.)	Ölçme ve Değerlendirmenin Öğrenci Merkezli Olup Olmaması	Sınıf Dışı Kazanımlar İçin Öğrenci İş Yüğü
		Bilgi	Beceri	Yetkinlik					
K1	Fıkıh usulü ilminin mahiyeti, konusu ve amacı hakkında temel bilgilere sahip olur.	Bilgi			Sınıf İçi	x	Sınav sorusu	Değil	Ders saati kapsamında
K2	Fıkıh usulüne dair oluşan literatürü ve usul bilginlerini, metotları ve konuları açısından tasnif eder.		Beceri		Sınıf Dışı	Öğrencilerden, fıkıh usulü alanında yazılmış bir eser inceleyerek bu eserlerin metot ve konularını sınıflandırmaları ve bir sunum hazırlamaları istenir.	Ödev	Evet	3 saat
K3	Hüküm çıkarma sürecinde kullanılan kaynakları ve bu kaynaklardan çıkarılan hükümleri kavrar.	Bilgi			Sınıf İçi		Sınav Sorusu	Değil	Ders Saati kapsamında
K4	Kur'an, sünnet, icma ve kıyas delillerini anlar ve delil olma açısından aralarındaki farkları değerlendirir.		Beceri		Sınıf İçi		Sınav sorusu	Değil	Ders Saati kapsamında
K5	Feri delillerden olan istihsan, istislah, sahabe kavli, seddi zera, istishab, şer'u men kablen ve örf delilleri hakkında bilgi edinir; asli ve ferî deliller arasındaki farklılıkları öğrenir ve bu delilleri tasnif eder.		Beceri		Sınıf Dışı	Öğrencilerden, ferî delillerden birini seçip, bu delilin tarihsel gelişimini ve İslam hukukundaki kullanımını araştırmaları istenir.	Sunum	Evet	3 saat
K6	Şer'î hüküm ve hükmün mahiyeti hakkında genel bir birikim kazanır.			Yetkinlik	Sınıf İçi		Sınav sorusu	Değil	Ders Saati kapsamında

İSLAM HUKUK USULÜ İ KAZANIMLARI İLE PROGRAM ÇIKTILARININ EŞLEŞTİRMELERİ

İlahiyat Fakóltesi Program Çıktıları (Güncel)

PC1. İlahiyat alanında (Temel İslam, İslam tarihi ve sanatları ile Felsefe ve din bilimleri ile ilgili) temel kavramları bilir. Kavramlar arası ilişkilere yönelik sağlam alt yapıya sahip olur. Alanında edindiğı teorik ve pratik bilgileri eğitim, öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır. (Bilgi: Kuramsal- Olgusal- Beceri: Bilişsel- Uygulamalı)

PC2. İlahiyat alanındaki sorunları dinî temel kaynaklardan hareketle tanımlar. (Bilgi: Kuramsal- Olgusal)

PC3. Gerektiğinde bireysel ve ekip halinde çalışarak çağdaş sorunlara bilimsel ve objektif alternatif çözümler üretebilir. (Yetkinlik: Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme)

PC4. İlahiyat alanında toplumun ihtiyaç duyduğu konularda bilimsel, sosyal ve kültürel ulusal/uluslararası faaliyetlere katılır ve ilgili konularda elde ettiği bilgileri kullanma, geliştirme ve aktarma becerisini kazanır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

PC5. İlahiyat alanındaki verileri toplama, proje üretme, strateji geliştirme, etkinlik planlama, gerçekleştirme ve topluma sunma becerisine sahip olur. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

PC6. Mesleki dil ve terminolojiye hâkim olur. Ulusal ve uluslararası düzeyde alan literatüründeki bilgileri izleyebilme ve meslektaşlarıyla iletişim kurabilme yetkinliğine sahiptir. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

PC7. Sistematik, tutarlı, eleştirel ve yaratıcı düşünme yetenek ve kapasitesini geliştirir. (Yetkinlik: Öğrenme)

PC8. Yazlı ve sözlü sunum, takım çalışması, ilahiyat alt dalları ve diğer bilim dallarıyla ilişki kurarak disiplinler arası araştırma-inceleme yorum ve analiz becerilerine sahiptir. (Beceri: Bilişsel)

PC9. Demokrasi, insan hakları, toplumsal, bilimsel, kültürel, dinî değerler ve mesleki etik ilkelere uygun davranır, ilgili alanlardaki gelişmelerden haberdardır. (Yetkinlik: Alana Özgü)

PC10. Yaşam boyu öğrenme, öğretme ve kendini geliştirme alışkanlığı kazanır. (Yetkinlik: Öğrenme)

PC11. Dini konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirme, sorunlara yazılı ve sözlü olarak çözüm önerileri sunma becerisi kazanır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

PC12. Alanında kendisini daha iyi geliştirmeye yardımcı olacak bilgisayar, internet gibi bilgi teknolojilerini kullanma becerisine sahip olur ve bunları etkin bir şekilde kullanır. (Yetkinlik: İletişim veSosyal)

PC13. Bilgi birikimini uygulama ve eğitim-öğretim alanına taşıyabilir ve farklı ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri kullanabilir. (Beceri: Bilişsel- Uygulamalı)

Dersin Adı: İslam Hukuk Usulü I (Zorunlu)									Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	Kredi	AKTS
									09209	3	2+0	2	4
Ders Kazanımları/Program Çıktıları	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10	PÇ11	PÇ12	PÇ13
DK1. Fıkıh usulü iminin mahiyeti, konusu ve amacı hakkında temel bilgileri bilir.	2	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1
DK2. Fıkıh usulüne dair oluşan literatürü ve usul bilginlerini metotlarına ve konularına göre tasnif eder.	3	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1
DK3. Hüküm çıkarmada kullanılan kaynakları ve bu kaynaklardan çıkarılan hükümleri kavrar.	1	4	5	2	1	1	3	1	1	1	2	1	1
DK4. Kur'an, sünnet, icma ve kıyas delillerini kavrar ve delil olma bakımından aralarındaki farkları değerlendirir.	1	4	3	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
DK5. Feri delillerden olan istihsan, istislah, sahabi kavli, seddi zera'i, istishap, şer-ü men kablena ve örf delilleri hakkında malumat sahibi olurken asli delil ile ferî delil arasındaki farklılıklara vakıf olur, asli ve ferî delilleri tasnif eder.	1	4	3	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
DK6. Şerî hüküm ve hükmün mahiyetine dair genel müktesebat kazanır.	1	2	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1

KATKI DÜZEYİ				
1	2	3	4	5
Çok Düşük	Düşük	Orta	Yüksek	Çok Yüksek

İSLAM HUKUK USULÜ İ TARİHİ İLE DİSİPLİNE ÖZGÜ ÇIKTILARIN EŞLEŞTİRMELERİ

İlahiyat Fakültesi Disipline Özgü Çıktılar (Güncel)

DÖÇ1. Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma.

DÖÇ2. Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ3. İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme.

DÖÇ4. Kur'an ve sünneti birlikte ve bütünlüklü bir yaklaşımla ele alma yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ5. Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ6. Din istismarı, şiddet, İslamofobi gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ7. Felsefi ve entelektüel bir tutumla farklı düşünce ve yorumları objektif olarak değerlendirme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ8. Din ve düşüncede aslolanın ilke ve değerler olduğunu bilip kişi ve kurumları eleştirebilme becerisine sahip olma.

DÖÇ9. İlahiyat eğitiminin temelini oluşturduğu ilmi bir yaklaşım çerçevesinde din eğitimi ve din hizmetleri (dini danışmanlık ve rehberlik) verme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ10. Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ11. Din hizmeti gerçekleştirirken bireyin psikolojik durumunu ve toplumun yapısını analiz etme becerisine ve buna uygun çözümler sunma yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ12. İslam tarihi, kültürü ve sanatı hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma.

DÖÇ13. Sosyal bilimler kavram, konu, metot ve yöntem bilgisine sahip olma, ayrıca BAP TÜBİTAK vb. kapsamda hazırlanan proje çalışmalarını planlayacak ve yürütecek yetkinliğe sahip olma.

Dersin Adı: İslam Hukuk Usulü I (Zorunlu)									Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	Kredi	AKTS
									09209	3	2+0	2	4
Ders Kazanımları/Disipline Özgü Çıktılar	DÖÇ 1	DÖÇ 2	DÖÇ 3	DÖÇ 4	DÖÇ 5	DÖÇ 6	DÖÇ 7	DÖÇ 8	DÖÇ 9	DÖÇ 10	DÖÇ 11	DÖÇ 12	DÖÇ 13
DK1. Fıkıh usulü iminin mahiyeti, konusu ve amacı hakkında temel bilgileri bilir.	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
DK2. Fıkıh usulüne dair oluşan literatürü ve usul bilginlerini metotlarına ve konularına göre tasnif eder.	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
DK3. Hüküm çıkarmada kullanılan kaynakları ve bu kaynaklardan çıkarılan hükümleri kavrar.	2	3	4	3	1	1	1	3	1	3	1	1	1
DK4. Kur'an, sünnet, icma ve kıyas delillerini kavrar ve delil olma bakımından aralarındaki farkları değerlendirir.	1	2	5	2	1	1	1	4	1	3	1	1	1
DK5. Feri delillerden olan istihsan, istislah, sahabi kavli, seddi zera'i, istishap, şer-ü men kablena ve örf delilleri hakkında malumat sahibi olurken asli delil ile ferî delil arasındaki farklılıklara vakıf olur, asli ve ferî delilleri tasnif eder.	1	2	5	2	1	1	1	4	1	3	1	1	1
DK6. Şerî hüküm ve hükmün mahiyetine dair genel müktesebat kazanır.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1

KATKI DÜZEYİ				
1	2	3	4	5
Çok Düşük	Düşük	Orta	Yüksek	Çok Yüksek